

GUVERNUL ROMÂNIEI

SINTEZA

Raportului de control privind verificările efectuate la Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive în legătură cu stadiul de realizare a obiectivului „Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active”

Corpul de control al primului-ministru a efectuat o acțiune de control la Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive în legătură cu realizarea obiectivului „*Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*”.

Au mai fost efectuate verificări cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive, atribuirea, încheierea și executarea contractelor de achiziții publice și realizarea studiilor de fezabilitate referitoare la depozitul final de deșeuri radioactive.

I. Despre stadiul de realizare a obiectivului „Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active”

Deși prin *Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 1069/2007*, termenul pentru realizarea unui „*Depozit Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*” a fost estimat pentru anul 2014 (termen neactualizat), până la data inițierii acțiunii de control construcția acestui obiectiv nu a fost realizată.

Potrivit dispozițiilor art. 14 alin. (1) lit. c) din *Ordonanța Guvernului nr. 11/2003 privind gospodărirea în siguranță a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, responsabilitatea realizării obiectivului „*Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*” aparține Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive.

Conform precizărilor transmise Corpului de control al primului-ministru de către reprezentanții Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive termenul de realizare a „*Depozitului Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*” se corelează cu termenul de reparații capitale pentru Unitatea 1 de la CNE Cernavodă, respectiv anul 2021.

Astfel, după 8 ani de la elaborarea *Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1069/2007, obiectivul „Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active” se află doar în prima etapă din prima fază asociată cu viața unui depozit de deșeuri - „faza preoperatională”, respectiv studierea amplasamentului.*

Principalele cauzele care au generat nerespectarea termenului de realizare a obiectivului „*Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*” au fost:

A. Încheierea cu întârziere la data de 30.11.2008, respectiv în ultima zi în care a fost disponibilă contractarea unor proiecte cu finanțare gratuită din partea Comunității Europene, în cadrul Programului de sprijin comunitar în domeniul securității nucleare pentru România, a contractelor de servicii:

✓ nr. 502933/30.11.2008, având ca obiect „*Suport pentru ANDRAD pentru a obține autorizația de amplasare pentru Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active Saligny*”, în valoare de 1.317.217,28 EUR (fără TVA), finanțat integral din fonduri PHARE cu termen de realizare 12 luni;

✓ nr. 502984/30.11.2008, având ca obiect „*Proiect tehnic și evaluarea de securitate pentru autorizarea construirii depozitului de deșeuri radioactive slab și mediu active Saligny*”, în valoare de 1.985.226,10 EUR (fără TVA), cu surse de finanțare constituite din fonduri PHARE (90%) și cofinanțare internă, în sarcina beneficiarului proiectului (10%), cu o durată de realizare de 12 luni.

B. Neîndeplinirea, la termen, de către prestatorul [REDACTAT] a serviciilor specificate în cadrul contractelor de servicii nr. 502933/30.11.2008 și nr. 502984/30.11.2008, astfel încât activitățile desfășurate în cadrul acestora nu au mai fost eligibile în vederea finanțării din fonduri PHARE.

C. Pasivitatea reprezentanților Oficiului de Plăți și Contractare PHARE, care nu au pretins penalități contractuale și, după caz, nu au dispus încetarea contractelor și finalizarea serviciilor pe cheltuiala prestatorului [REDACTAT] având drept consecință producerea unei pagube patrimoniului Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive în sumă de 837.582 EUR, TVA inclus.

D. Interdependența activităților desfășurate de către societatea [REDACTED] în cadrul contractelor de servicii nr. 502933/30.11.2008 și nr. 502984/30.11.2008, în sensul că datele obținute în cadrul primului contract reprezentau premisele (datele de intrare) în cadrul celui de-al doilea contract, astfel încât nerealizarea în termen a primului proiect a determinat întârziere în realizarea celui de-al doilea proiect.

E. Neefectuarea demersurilor necesare pentru inițierea unui act normativ de aprobare a indicatorilor tehnico-economici din studiul de fezabilitate, cu încălcarea prevederilor art. 42 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare.

F. Lipsa acordului de mediu pentru „*Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*” Saligny, condiție prealabilă pentru eliberarea de către Comisia Națională pentru Controlul Activității Nucleare a autorizației de amplasare.

G. Considerarea incompletă de către Comisia Națională pentru Controlul Activității Nucleare a documentației tehnice de securitate radiologică a „*Depozitului Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*” Saligny, necesitând, **la data de 25.11.2014**, revizuirea unui număr de 37 observații punctuale.

H. Neobținerea, de către reprezentanții Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive, a unei autorizații parțiale sau definitive pentru amplasamentul depozitului final, după expirarea autorizației parțiale în anul 2012.

I. Neinițierea de către reprezentanții Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive a unui act normativ cu privire la aprobarea amplasamentului „*Depozitului Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*”.

* * *

Până la data inițierii acțiunii de control amplasamentul final al obiectivului „*Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active*”, propus pentru zona „*Saligny*”, se afla încă în faza de studiere.

II. Despre resursele financiare constituite pentru gospodărirea și depozitarea definitivă a deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat și dezafectarea instalațiilor nucleare

A. În vederea constituirii resurselor financiare destinate activităților de gospodărire în siguranță a deșeurilor radioactive și de dezafectare a instalațiilor nucleare și/sau radiologice, titularul autorizației pentru desfășurarea unei activități nucleare care generează sau a generat deșeuri radioactive, reprezentat de

_____ a achitat, în perioada 2010-2014, către Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive, suma totală de **466.013.757 RON**, din care:

✓ 147.022.388 RON reprezintă contribuții anuale având ca destinație constituirea resurselor financiare necesare dezafectării fiecărei unități nucleare electrice;

✓ 318.991.369 RON reprezintă contribuții anuale directe având ca destinație constituirea resurselor financiare necesare depozitării definitive a deșeurilor radioactive produse prin operarea și dezafectarea fiecărei unități nucleare electrice.

B. În intervalul de 5 ani de la data intrării în vigoare a *Hotărârii Guvernului nr. 1080/2007*, respectiv de la data de 17.09.2007, până la data de 17.09.2012, reprezentanții Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive nu au procedat la revizuirea estimărilor privind costurile dezafectării și ale gospodăririi deșeurilor radioactive în vederea revizuirii, prin Hotărâre de Guvern, a tarifelor contribuțiilor directe anuale și contribuțiilor anuale, fiind astfel încălcate dispozițiile art. 15 din *Hotărârea Guvernului nr. 1080/2007*.

III. Despre contractele de lucrări privind caracterizarea amplasamentului pentru obiectivul „Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active”

A. Până la data inițierii acțiunii de control, caracterizarea amplasamentului obiectivului „Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active” Saligny din punctul de vedere al hidrogeologiei nu a fost realizată integral.

În vederea realizării caracterizării amplasamentului și pentru monitorizarea mediului din perioada preoperațională a „Depozitului Final de Deșeuri de Slabă și Medie Activitate” Saligny, între Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive și societatea _____ au fost încheiate contractele de lucrări nr. 17/2013 și nr. 16/2014, cu o valoare totală de 867.121,44 RON, fără TVA.

Între costurile aferente celor două contracte, pentru executarea forajelor „FMAp3”, „FMAp5” și „FMB4” a rezultat o creștere a prețului cu suma de 165.708,81 RON, TVA inclus.

Reprezentanții Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive au încheiat, în condiții dezavantajoase, contractul de lucrări nr. 16/2014, deși,

conform prevederilor pct. 11.4. din contractul de lucrări nr. 17/2013, încheiat cu același executant, aveau posibilitatea contractuală de a încheia un act adițional la acest contract, prin care să fie prelungit termenul inițial de realizare a forajelor și să fie executate cele 3 foraje („FMAp3”, „FMAp5” și „FMB4”) în aceleași condiții financiare, mai avantajoase pentru Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive

B. Responsabilul de contract din cadrul Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive a examinat necorespunzător modul de executare a unor lucrări de către societatea [REDACTED] având drept consecință decontarea de către Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive a unor lucrări, în sumă totală de **105.442,13 RON**, TVA inclus, ce trebuiau suportate de societatea [REDACTED] fără posibilitatea achitării acestora de către Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive.

IV. Despre încheierea unor contracte, prin achiziție directă, având ca obiect servicii de cercetare sociologică în legătură cu „Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active”

În anul 2014, pentru realizarea unor studii referitoare la percepția asupra depozitării deșeurilor radioactive din comuna Saligny, Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive, în calitate de autoritate contractantă, a încheiat 3 contracte de prestări servicii, având ca obiect:

✓ „servicii de cercetare sociologică cantitativă privind atingerea publicului țintă din comuna Saligny” cu o valoare estimată a achiziției de **29.565,61 EUR**, fără TVA – societatea [REDACTED];

✓ „realizarea unui studiu privind percepția populației și a mass – media asupra proiectului «Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active»” din comuna Saligny” cu o valoare estimată a achiziției de **28.462,13 EUR**, fără TVA, - societatea [REDACTED];

✓ „realizarea unui sondaj de opinie privind acceptanța publică a proiectului de construire a «Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active»” cu o valoare estimată a achiziției de **27.000,00 EUR**, fără TVA, - societatea [REDACTED]

Reprezentanții Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive au divizat contractul de achiziție publică de prestări servicii, cu scopul de a evita aplicarea procedurii de cerere de ofertă în raport cu anumite praguri valorice (între

30.000 EUR și 130.000 EUR), cu încălcarea dispozițiilor legale prevăzute de O.U.G. nr. 34/2006.

V. Alte constatări

Din verificările efectuate în legătură cu detașarea, în perioada 2010 – 2014, a unor angajați în cadrul Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive, au rezultat următoarele aspecte:

a) un angajat a fost detașat cu încălcarea dispozițiilor *Regulamentului de organizare și funcționare al Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1437/2009*, întrucât detașarea personalului în cadrul Agenției trebuia să fie efectuată din alte instituții publice sau unități de producție ori cercetare din domeniul nuclear;

b) au fost detașate persoane care nu îndeplineau cerințele stabilite prin fișele posturilor referitoare la „*vechimea în specialitatea studiilor necesare exercitării funcției contractuale: 9 ani*”;

c) personalul detașat a avut, în aceeași perioadă, pentru funcții similare, salarii lunare brute mai mari decât cele ale angajaților Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive.

* * *

Prezentul raport de control nu constituie un act administrativ în sensul *Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004*, cu modificările și completările ulterioare. Raportul de control reprezintă un act de informare a primului-ministru și de sesizare a organelor de urmărire penală competente, în legătură cu posibile fapte de natură penală, ca formă de îndeplinire a atribuțiilor prevăzute de lege în sarcina organelor de control.

Potrivit dispozițiilor art. 61 din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare, organele de control au obligația de a sesiza organele de urmărire penală competente, în vederea efectuării de cercetări, ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni care constituie o încălcare a dispozițiilor a căror respectare o controlează.

Prin urmare, Corpul de control al primului-ministru, ca organ cu atribuții de control va sesiza organele de urmărire penală, respectiv Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, privind operațiunile sau actele ilicite în legătură cu care au rezultat indicii de săvârșire a unor

posibile fapte care pot întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni, urmând ca organul de urmărire penală, sau după caz, instanța de judecată să hotărască asupra existenței sau inexistenței infracțiunilor și asupra vinovăției.

Verificarea întrunirii tuturor elementelor constitutive ale unor posibile infracțiuni și corecta încadrare juridică a acestora excedează competenței unui organ cu atribuții de control al activității entităților publice, așa cum este Corpul de control al primului-ministru.

Prin transmiterea actului de control la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Corpul de control al primului-ministru și-a îndeplinit obligația legală de a sesiza organul de urmărire penală, care, potrivit dispozițiilor art. 288 alin. (1) din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 135/2010, cu modificările și completările ulterioare, „este sesizat (...) prin actele încheiate de alte organe de constatare prevăzute de lege”.

IV. PROPUNERI

În vederea valorificării aspectelor constatate în *Raportul de control privind verificările efectuate la Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive în legătură cu stadiul de realizare a obiectivului „Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active”* acesta va fi transmis la:

- 1. Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive;**
- 2. Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului, spre informare;**
- 3. Ministerul Afacerilor Interne, spre informare;**
- 4. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, spre informare;**
- 5. Secretariatul General al Guvernului, spre informare;**
- 6. Cancelaria Primului - Ministru, spre informare;**
- 7. Curtea de Conturi a României, spre luare la cunoștință;**
- 8. Comisia Națională pentru Controlul Activității Nucleare, spre informare;**
- 9. Departamentul pentru lupta antifraudă - DLAF, spre informare cu privire la aspectele prezentate la Cap. II.2. punctul I.;**
- 10. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, pentru verificarea aspectelor prezentate la Cap. II.5.;**
- 11. Agenția Națională pentru Protecția Mediului, spre informare cu privire la aspectele prezentate la Cap. II.2.;**

12. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru cercetarea posibilelor fapte de natură penală.

La Secretariatul General al Guvernului, Cancelaria Primului – Ministru, Ministerul Economiei, Comerțului și Turismului, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor se va transmite, în copie, și *Sinteza raportului de control privind verificările efectuate la Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive în legătură cu stadiul de realizare a obiectivului „Depozitul Final de Deșeuri Slab și Mediu Active”*.

Ion LAZĂR

Secretar de Stat,

Șeful Corpului de control al primului - ministru